

Taivalkoski — tulevaisuuden pitäjä

— Lastu Kalevan kilpailuun —

Kuluneen syksyn aikana on Taivalkosken, joka on eräs suurin li joen komeimmista koskista, ollut vuoro menettää mittamattoman vanha vapautensa. Vedet, jotka lähtevät itärajan seuduilta matkamaan kohti Pohjanlahtea törmäävät nyt Taivalkosken niskaan rakennetun padon betonin ja teräkseen. Nämä suurta merta kohti virtaavat vesimassat ikäänkuin pelautetaan tuon ennen niin valtoimien putouksen niskalta ja ohjataan nyt kosken pohjoispuolitse kiertävän putaan kautta uuden voimalaitoksen turbiiniin. Vasta tämän palveluksen tehtyään saa vesi taas vapaana virrata uusia kohtaloita kohti, mutta tämän kauttakulun seurauksena virtaa uuden ajan käyttövoima — sähkö, pitkin kupari johtoja eri puolille pitäjää, jopa kauemmaksikin.

Nimi Taivalkoski ei merkitse yksin tuota edelläkierrota, hiltaitain vangittua koskea, vaan samalla nimellä tunnetaan kirkonkyläkin ja koko pitäjä. Tai-

valkoski on ikäänkuin jäänyt kahden suuren ja kuuluisan pitäjän selän taakse. Jos etelä Suomessa liikkeeseen joutuu jollekin uteliaalle ilmaisemaan kotiseutunsa ja mainitsee nimen Taivalkoski, niin yhdeksässä tapauksessa kymmenestä jää kysyjän suu auki ja ihmettelevä kysymys kuuluu, että onko sellainenkin pitäjä olemassa. Mutta auta armias että vaan sanoo olevansa Kuusamon ja Suomussalmen rajapitäjästä kotoisin, niin jo valkenee — »Ahaa, vai sieltä, tulitteko poron pulkassa Oulun? Kianto on kirjoittanut Suomussalmen kansalaisten tietoisuuteen ja Kuusamo on mainostettu »Suomen Sveitsiksi», siksi ne tunnetaan muuallakin.

Syy siihen, että Taivalkoski on jäänyt suuren yleisön tietoisuuden ulkopuolelle, ei suinkaan ole siinä, etteikö täälläkin eletäisi samoja päiviä kuin muuallakin ylämaan pitäjissä. Olisi meilläkin aina yhtä ja toista näytettävää matkailijoille. Pitä-

jän pohjois laidassa kohoaa Koston Pyhäty, jonka korkein huippu on 419 m merenpinnan yläpuolella. Jos sen laelle vaivaudut kiipeämään, niin komeat ovat edessäsi näköalat. Pyhätyksen vieressä avautuu karu ja sturi Koston järvi. Oletteko nähneet syysmyrskyn vyöryttävän vaahtopäitään Koston suurimmalta ulpalta Risuperään? Se on näky, joka melkein selkkipiitä karmii. Kun siirrytään pitäjän kaakkoiskulmalle, tullaan suuren ja saaririkkaan Tyrjärven rannalle. Tätä järveä voisi yhtä suurella syyllä sanoa Koillismaan Saimaaksi kuin Kuusamo »Suomen Sveitsiksi. Päinvastoin kuin Koston järvi, on Tyrjärvi ympäristöineen hyvin vehmas. Metsäiset saaret ja reheväkasvuiset viljelysmaat antavat keuhkaisin tästä seudusta miellyttävän vaikutelman. Pitäjän etelä kolkasta alkaa tyypillinen kainuulainen maisema. Talot korkeiden vaarojen päällä, niin että monien kilometrien päästä voi nähdä naspuriin.

Kun sitten kohotaan Taivalkosken kirkonkylän liepeillä olevan Taivalvaaran päälle ja kiive tään vielä Metsähallituksen kulan vartiointi torniin, niin ei niitäkään näköaloja, mitä sieltä ympärille avautuu, tarvitse hävetä. Alla, kuin jalkain juuressa, näkyy kirkonkylä jonka halki virtaa koski joka on antanut nimen kirkonkylälle, jopa koko pitäjällekin. Kun siirtää katset-

taan eri suuntiin, näkyy vesistöjä, mutta enimmäkseen kuitenkin metsiä, niitä, joiden avulla on monesta pulasta selvitty.

Vaikka Taivalkoski ei tarjoakaan mitään maankuuluja nähtävyyksiä eikä muita merkillisyyksiä on se kuitenkin pitäjä, jossa yli viisituhatta kansalaista elää päivästä toiseen. Metsätöistä ja nykyisin yhä enemmän maatöistä irroitetaan leipä, jota syödään, ja elintaso on aina nousemassa.

Tulevaisuudessa tänne on luovassa rautateitäkin kahdelta eri suunnalta, toinen jota on tehty jo yli kymmenen vuotta Kontiomäestä ja toisen hanke on vireillä Oulusta. Kun nyt on saatu omaan kirkonkylään sähkölaitos, niin ei liene kaukana sekään aika jolloin Taivalkoskelaiset heräävät tehtaan piiliin ulvontaan.

Tuntuu siltä, kuin se hiljaiselo jota kotiseudullamme on eletty, olisi nyt jäämässä menneisyyteen. Pitäjässämme on aloitetyksiä miehiä, jotka läpi vaikeuksienkin ovat ponnistelleet suurempien päämäärien eteen ja onnistuneetkin raivaamaan alun suuremmalle tulevaisuudelle.

Törmääväthän nyt lijoen vedet Taivalkosken niskassa padon, joka on rakennettu betonista ja teräksestä ja näiden rakennusainesten varaanhan nykyinen elämänrytmi suurelta osaltaan perustuu.

Kalle Päätalo

tyntyt.
Potila
Kentuck
insinöör
helmiku
saar. r
tehtaalla
Ohiossa.
dostui c
ritulppa
headan
„X” on
sena
sanovat
tettyjen
tivan on
fyysillinen
heikent

Tri L
taa poti
olevan
tietoja,
mitä h
Hän nu
kuttaa
ilmaise
Potilas
laan tu
keinote
siten nä
lyttänyt
aikana.

Potila
pidetty
tien, ku
Verituk
poistett
kieltäyt
piä leik
vonsa o
an palj
lahoitto
100.000
on ruu